

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Sectio II. De peccato præsumptionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

posset nolo sperare, satis communis est inter Theologos, neque vllus diffideret, nisi desperationis definitionem aliter exponeret. Qui enim desperationem nihil volunt esse aliud quam nolle sperare facile admittunt, illum cui facta esset reuelatio damnationis posse desperare licite. Suppositis autem iis quæ dixi de natura, & de malitia desperationis, probatum omnino manet, quod is cui facta esset reuelatio suæ damnationis, & haberet iudiciam illud, haud dubiè damnabor, non posset elicere actum veræ desperationis, qua ille actus est intrinsecè malus vt demonstrauit, cum sit auersatio boni quod secundum rectam rationem est amabile, & quod prosequi tenemur ex eo quod euecti à Deo sumus ad illud possidendum, vnde neque illud quicquam auersari potest sine peccato, quantumvis certitudinem omnimodam habeat de illo non futuro.

Solutio
primæ dubitationis.

Ad primam Respondeo negando illum cui Deus suam damnationem reuelasset fore perplexum vel necessitatum ad peccandum, quia ille non teneretur sperare beatitudinem, quam sperare nullo modo posset, sed neque posset illam nolle, quia neminem Deus vult damnari, nisi dependenter à peccatis quæ nemo potest velle. Ille cui facta esset talis reuelatio non esset extra viam salutis, sed absolutè posset saluari, & teneretur efficaciter intendere beatitudinem assumendo media vt constabit ex statim dicendis. Ille cui Deus reuelasset peccatum suum, adhuc posset velle illud peccatum vitare, & conari etiam illud vitare. Ratio est, quia ille cui Deus reuelasset peccatum futurum, cognosceret se peccatum, non quia non poterit non peccare, sed quia vult peccare, qui autem videt se adepturum finem, quia noler illud adipisci, potest intendere finem, sicut absolutè potest illum adipisci, nam vt aliquid desiderem satis est quod sciam illud non esse impossibile, vt illud sperem requiritur vt cognoscam saltem probabiliter quod fit futurum. Patet ergo quomodo ille posset velle vitare peccatum, & assumere media, voluntas enim potest intendere finem quem cognoscit se non adepturam ex propria libertate ac malitia. Denique qui haberet reuelationem sui peccati, haberet conditionem quam antecederet & absolutè tollere potest, si enim non peccaret sicut posset non peccare, non fuisset reuelatio, sicut nec fuisset præscientia talis peccati.

Solutio
secundæ.

Ad secundam Respondeo, satis dictum esse illum qui potest assequi salutem, & qui hoc scit, non posse tamen sperare salutem, si cognoscat illam pro certo esse non futuram. Deinde notabam superius quod dupliciter posset Deus reuelare homini damnationem propter omissionem Spei, primò si dicat damnaberis quia non sperabis, hæc reuelatio possibilis est vt dixi, quia possum huius reuelationis obliuisci, & sperare, vel peccare, non sperando; secundò si dicat damnaberis quia nunc non speras, quæ reuelatio est impossibilis, non quia tollit libertatem actus, sed quia destruit obiectum ipsum actus Spei, quod est futuritio beatitudinis, & iudicium illud intellectus sine quo dixi nunquam esse spem. Cum ergo dicitur suppositionem solum consequentem libertati non esse contrariam, neque illam impedire hoc concedo, sed nego propterea elici posse actum Spei, quoties recordor reuelationis præteritæ, vel cognosco illam esse præsentem. Reliqua ex dictis soluta manent.

Solutio
terciæ.

Ad tertiam Respondeo sapè negatum esse, quod satis sit ad desperationem, vt nolum sperare, alioqui desperatio positua non differet à negatiua. Deinde dictum etiam est, illum cui fieret reuelatio dam-

nationis posse ac debere dicere volo prosequi beatitudinem per media, sed hoc non est sperare nisi iudices beatitudinē illam esse futuram. Itaque concedo illam maiorem, ille potest licitè desperare, potestque licitè dicere nolo prosequi beatitudinē per media. Sed nego illam minorem, qui dicit nolo sperare, dicit nolo prosequi beatitudinem per media: Spes enim est quidem prosequutio beatitudinis per media, sed præterea etiā dicit futuram esse beatitudinem. Si Deus reuelasset alicui suam damnationem, non absolutè veller illam damnationem, sed ex suppositione tantum peccati, & vt iustitiæ suæ satisfaceret. Posset autem eodem modo dicere reprobis volo meam damnationem vt iustitiæ Dei satisfaciam, & vt me accomodem eius voluntati, sed hoc non est desperare, quia desperatio est auersari beatitudinem vt difficilem, & impossibilem, non autem quatenus eius priuatio est actus iustitiæ diuinæ.

SECTIO II.

De peccato Præsumptionis.

Sanctus Thomas, quæstione 21.

Sicut Spei Theologicæ opponitur desperatio per defectum, sic per excessum opponitur præsumptio, cuius nomen varia significat partim ad intellectum partim ad voluntatem pertinentia. Significat in intellectu astinationem excellentiæ propriæ, iudicium de aliorum gestis, ex probabilibus coniecturis, vel etiam coniecturas ipsas probabiles ad ferendum iudicium. In voluntate significat vniuersum motum voluntatis ad aliquid agendum quod excedit agentis potestatem, id est id ad quod agendum agens sufficientes vires non habet. Vnde vniuersum appellatur Præsumptio, motus voluntatis quo quis aggreditur id quod vires suas superat. Peccatum vero Præsumptionis definitur motus voluntatis, quo inordinate, & modo indebito speramus beatitudinem, & bona supernaturalia. De hoc peccato nihil video difficile, sed breuiter tamen quaeritur an & quale illa peccatum sit.

Nomen
præsumptionis

Ratio enim dubitandi esse potest primò, quia si præsumptio est peccatum oppositum Spei, sequitur quod per illam expellitur habitus Spei, hoc autem communiter non admittitur.

Prima dubitatio.

Secundò, si peccatum istud Spei opponitur per excessum, sequitur quod iudicium hæreticum semper illi est adiunctum, qui enim præsumit, sperat se saluum iri per proprias vires sine Dei adiutorio, quod hæreticum est credere.

Secunda.

Tertiò, communiter dicitur præsumptionem Spei opponi, cum tamen eam magis opponi timori certum sit, qui enim præsumit nimium confidit, atque ita minus timet, quam timere debeat.

Tertia.

Dicendum est præsumptionem esse peccatum ex genere suo graue, oppositum Spei & timori Dei.

Conclusio.

Ratio est, quia præsumptio est fiducia quedam nimia, & veluti excessus in sperando, non quod excessus ille sit in amore ipsius beatitudinis, sed in medio quo illam speramus, notat autem S. Thomas *art. 1. & 4.* quod excessus ille potest esse duplex. Primò, si speres beatitudinem sine Dei adiutorio, nimium videlicet innitendo tuis viribus, quod faciebant Pelagiani. Secundò, si speres innitendo inordinate misericordiae diuinæ: id est sine bonis operibus, vt faciunt Caluinistæ. Hoc vtrunque patet esse inordinatum. Adde quod humilmodi præsumptio incredibilia homini mala parit, neglectum salutis, relapsum in peccata, bonorum operum

Præsumptio est ex se mala

rum contemptum, segnitiam, tepiditatem & alia huiusmodi, ut merito dicatur Ecclesiast. 18. *Vide presumptionem cordis eorum quoniam mala est.*

Est peccatum de se graue.

Deinde quod illud peccatum ex genere suo sit graue patet, quia virtuti perfectissimæ opponitur, & prohibetur per præceptum grauiter obligans, grauius nocumenta parit (ut dixi) ponit impedimentum gratiæ Spiritus Sancti, proptereaque merito numeratur inter peccata contra Spiritum Sanctum.

Solutio primæ ac secundæ dubitationis.

Ad primam & secundam Resp. præsumptionem in multis sæpè reperiri sine iudicio hæretico, duobus enim modis sperari potest inordinatè beatitudo, vel innitendo nimium virtuti tuæ, vel nimium innitendo misericordiæ diuinæ, primò in actu signato & formaliter, quoties v. gr. cum Pelagianis negatur necessitas gratiæ, vel cum Calvinistis necessitas bonorum operum, & sic certum est, quod præsumptio excludit habitum Spei, & includit iudicium hæreticum. Secundò fieri potest & sæpius etiam fit in actu exercito & virtualiter, cū aliquis perinde se gerit ac si crederet necessariam non esse gratiā ad bona opera, nō enim est sollicitus de implorandō auxilio diuino, per inde ac si crederet quod necessaria non sunt opera bona, eo quod securus perseueret in peccatis, nihil sollicitus de agenda pœnitentia, & de bonis operibus exercendis, quasi esset certus quod in articulo mortis sufficientem ageat pœnitentiam; & huiusmodi præsumptio, non necessariò includit iudicium hæreticum, & non excludit habitum Spei, quia huiusmodi peccatum non sufficit ad reddendum hominem inidoneum ad actum Spei, qui enim sic præsumit, sperat se in articulo mortis acturum pœnitentiam.

Tertiā. Ad tertiam Resp. cum S. Thoma *art. 3.* quod sicut desperatio Spei opponitur, sic eidem opponitur præsumptio etiam directius quàm timori, contraria enim sunt in eodem genere, & directius opponuntur quæ sunt in eodem genere quàm quæ sunt generum diuersorum, præsumptio autem est in eodem genere in quo est Spes, cum sit inordinata quædam Spes de Deo, quæ opponitur etiam manifestius timori, quamuis directius opponatur Spei.

DISPUTATIO IV.

De Charitate Theologica.

Sanctus Thomas, à quæst. 23. ad 47.

ACTENVS dixi de virtutibus Fidei & Spei, per quas initium aliquod efficiuntur creaturæ Dei, nunc restat Charitas, per quam perfectè homo ex Deo nascitur, in Deo manet, de Deo viuit, finis Præcepti, vinculum perfectionis eminentissimum Charismatum, vexillum electorum. De illa disputat accuratissimè S. Thomas quæstionibus viginti tribus, cuius doctrinam commodè videor posse reuocare ad sex capita. Primum sit de ratione generica Charitatis. Secundum de obiecto illius. Tertium de internis eius actibus. Quartum de actibus illius externis. Quintum de habitu Charitatis. Sextum de peccatis contrariis Charitati. Quibus intellectis nihil erit de hac virtute quod restare videatur dicendum.

QUÆSTIO I.

De Ratione generica Charitatis Theologica.

S. Thomas, quæst. 23.

AD dignoscendum genus virtutis nobilissimæ, quatuor video necessaria, primò vtrum Charitas verus sit amor beneuolentiæ, secundò vtrum sit verus amor amicitiae, tertio vtrum sit vera & specialis virtus, quarto vtrum virtutum omnium sit perfectissima, & illarum forma.

SECTIO I.

Vtrum Charitas sit verus amor beneuolentiæ.

CERTUM est primò, Charitatem esse verum ac proprium amorem. *Charitatem vero* (inquit August. lib. 3. de doctrina Chryst. c. 10. *motum animi ad fruendum Deo propter ipsum, & propter ipsum & proximo propter Deum*, motus autem ille animi tendens ad fruitionem, amor appellatur; sumitur enim amor aliquando latius, aliquando strictius & omnino propriè. Amor latè sumptus significat motum quemlibet voluntatis in bonum, quo pacto August. lib. 14. Ciuitat. c. 7. desiderium appellat amorem hiantem, gaudium, amorem fruientem. Si verò amor sumatur strictius prout distinguitur à desiderio gaudio & alijs actibus voluntatis est motus voluntatis in bonum, præcisè ut bonum est, abstrahendo à præsentia & absentia, quia non attendit nisi bonum.

Certum est secundò, varias à Doctoribus excogitatas esse definitiones amoris tum latè, tum strictè sumpti, quæ tamen omnes videntur magis explicare causas aut effectus amoris, quàm eius naturam, est enim difficile dicere, quid sit motus ille voluntatis in bonum.

Primò enim dicitur esse motus complacentiæ voluntatis in bono, sed hæc complacentia videtur esse potius aliquid antecedens amorem quàm ipse amor, bonum enim prius voluntati placet quàm ametur.

Secunda est, & notissima definitio Philosophi, quod amare sit velle alicui bonum, vel quæ bona putat, illorumque actuum esse in quantum potest: sed hic videtur esse potius effectus amoris, quàm motus ille voluntatis in bonum qui sine dubio est amor, vel certè illud velle bonum, desiderium est non amor, unde negat S. Thomas *quæst. 27. art. 2.* quod beneuolentia sit adæquatè amor.

Tertia enim & longè melior definitio amoris traditur à S. Dionysio, quod amor sit vnio affectiua amantis ad aliquod bonum, vbi nomine (vnionis) significatur actus voluntatis quo ipse amans in dilectum effunditur, & illi adhæret: Id est, inclinatio & impulsus voluntatis in ipsum bonum, ex prima enim cōplacentia voluntatis in bono cognito, statim oritur motus ille voluntatis & inclinatio in bonum, *Amor meus pondus meum, illo feror quocumque feror*, (inquit August. lib. 9. de Trinit.) pondus autem illud & inclinatio, est affectiua illa vnio & effusio amantis in amatum, nam voluntas per actum suum non attrahit ad se obiectum, sed in illud inclinatur, & in illud tendit, & hæc est vnio propria in qua verus amor consistit & ex qua oritur: deinde, ut statim dicam, vnio imperata, id est potentiarum occupatio circa dilectum. Vbi etiam apparet mirabilis ille circulus amoris de quo sæpè loquitur S. Dionysius, à bono, in bonum, circa bonum, bonum enim voluntati placens est veluti terminus

Charitas est sub genere amoris.

Varie amoris de finitioes.